

Strah v Kočevskem gradu.
(Kranjska)

Na Kočevskega gradu tamniji prebivalci veliko strah-
nega povesti ogor. Na grad stoji na visoki in stermi gori.
če popotnik memo potuje, ga ko ugleda, no si misli, če je bi-
lo strahno nekda v tem gradu. Na rob časa ga je dolgo
glada, in nevarno je pomijem hoditi. Je je razpadel. Mi
tlen je stanoval nekda, če eden lovec s svojo družino,
od kterega se to le pripoveduje:

Dvoj, od kterega govorimo, je prvi med lovcev tu stan-
oval. Imel je dva otroka. Če je vidil, kak strahna se o
tem gradu pripoveduje, in če sam je večkrat o zgorajših
sodah svoje lučice vidil, ktere so tudi memo gradovi popot-
niki vidili, pa ugledali, kaj, da so. Pa se to niže nič ne strah,
in se kveje živjstevneje stanovanje vso lepo zadržali.
Prešli se vrljot doječim plaki žni, ktera se je strahov dela,
o grad, in des dolgo dolgo ni bilo od strahov ne duha ne
sluha, kakol bi se bili lovca spali bili. Pa koma, koma me-
se peteče, vidi naš čone, tako je bilo lovcu ime, da se je
kaj smotil, misleč, da ni strahov.

Čeži nekega poltnege pročega dne pod krasom, ki je
pred gradom stal, in o hladni senci počiva. Če je
malozadremal, kak vidi, da nekdo paje otroka, kterega
je v hiti pustil, odnuka pa si vidil. Čo se mu čudno
zdi in stermi. Pa stermu je se hitro o strah spremeni.
K 5 let star deček roko vrgi kakol bi ga kabo peljal,
naglo memo očeta tle in proti prepadu maha, kama
padši di se bil za sinjet potokel.

Prestrašeni oče se se pomislja dolgo, ampak naglo
vstane, in tle dečka rešit. Ugabi ga za desno ramo
in ga koma, oretniku iz rok straha, ki ga je za levo
ramo držal. Ukazil je, da je neka roka otroka držala,
maza kot led, ki se pa nič dal si, in ga nikakor spustiti
ni hota. Kendar pa oče otroka odnuka iz rok straha.

Čo ga nazaj pripelje, ga prasa, kabo je po-uj pristel
in ga proti prepadu peljal.

Star dvoj:

Kakotič je pa bil?

Imel je dolgo brado, velike rdeče oči in sinjato pok-
rivalo na glavi.

Kako je bil za oblečen? Ali ne ves?

Dem, dem!

Do, kako? Kako in s kakim je imel?

dobene. samo čen prutih in dolge čene hlače.

Ali se ga nisi nič bal?

Da, kar nič ne. Saj mi je bil tako prijazen in mi je velik lepega občutil, če si bil z njim.

Če priporočanje strokovo se reče nekako čudno zdi. Če stoji zamisljen. Govor ne se, kaj si to bilo, in se je glava dečča bal. Hal se je namreč, da si bil se prišel; ženi pa nič ne pove, kaj ga teži. Sojor tujor in ose, kar se je pripetilo, skrajno ženi prikiva. Tudi dečku zapove molčati in materi nič od tega ne pove. Zato mu da nekaj igrač, da si dolj bogal.

Čeprav je pa še prikival, kendar žena kmali zapazi, da ga nekaj teži. Prata ga očklat, kaj mu je, pa ji nikoli nič ne reče. Misli si je, da si se je tako srešna žena še preveč bala in si ji občutil se bilo, torej reče na vedno pratau je, da ga je knez, kralor oblegat, in zato je tako čuden.

Čena res verjame, se prata reče, in pinese, kaj se bilo. Čeno govore, reče jo na mizo. Govor se za mizo vede, pa malo je. Prigodba opoldne pod krastom ga je tako prestrašila in preumila, da nič ne sme. Hm, kaj se mu je dogdevalo, da ga nekdo pomenu kličče. Čo se mu čudno zdi, in ne se, kaj si počel. Tendar ustane, in ga gledat, kdo ga kličče. Vpse srčen prata in zaglada v svoje preveliko začudenje ravno stitega starega moža, od kterega mu je deček pravit, in kterega porobliki kot čitega spozna. Starec muigne lovec, kakol si mu hotel reči, kaj ga je njim.

Govor iz gručeta ne se, kaj si storil, ali si bil ali ne. Ker pa moz ne veha s pratom migati, in ga strah tudi preveč ni bilo, se se premitja delj časa in ga za stacom. Za ga dalje poravno čisti poti kakol dečka opoldne, in lovec vidi, ko do prepada prideta, da se je spala sama selpepla, in neka čudna svetloba je iz globocine pri svetila. Če ga je bilo tudi groza, kendar lovec za stacom hoditi, kamor ga do peljal.

Stopa po kamnitih stopnicah v raznoro in razno globocino. Kmalostopi se neizčeno veliko kačo, ktera žvižgaje na njemoci, in plameč sgenj, si žrela šuje. Čadni pa jo z volli dežecor, palico, ktere, da se v kot šuje, in popolnita preta dalje naprej.

Če dalje hodita, dolj se svetlo v prazemeljski jami. Čo se je razločilo, vsaka stvarica. Poznalo se je, da se prazemeljske stvarjenja niso same od sebe, ampak da jih je človeška umetnost izdelala. Govor ne se, čemu je to izdelanje, ktero očeno tepe. Čadni mu tudi reče da časa to premitjevati, ampak mu miigne in dolj

račita neplej. Amalo prideta v skloglorost, kjer je tudi
pri sklogli nizi sedem starih sedelo. Psi so molčali
in bili s tako zamisljeni, da našega oca ne gledajo.

Ka se pa tudi pri njih pogledu tres kot čiba na vodi.
Dohote obstane pri otlini, kjer je prišel, in žal mu je,
da ga je salsvednost tako daleč gnala. Ka prepričan
je, kaj hoče: kakal bom, kaj do iz tega, - si misli.

Ko mu vodnik čez nekoliko časa miže, da naj spet z njim
in gili, ker boja. Edaj, ko račita skoz ožjo in nizko židavo-
je, kjer je bilo komaj toliko svetlo, da sta brez nevarno-
sti z glavo kam zadeti, hodila; nazadnje priko račita do
železnih vrat.

Ko vodnik s palico na vrata poteka, jih s prepri-
jalom preganjava ženska odpre; popotnika prideta v
stirinskega hram, kjer sta sredi svetlo zmešani lone čre-
no tupo zagleda, na starih stidi majhne, vitjere luč-
ice, zavraj in spodaj pa velike in debele sveče goriti.

Amalo, potem, ko začudeni lovec in vodnik tridem
priko račita, pogosti ženska vse lučice, in gaj odpre
druge s večji hram razjede vrata, kjer je sredi svetilnice
od stopa videla, in ko v hram razsvitjevala. Na obeh
starih tega hrama postaje vodnik lovec s črnih tvoj, s
kterih so trupla svojega spola ležala.

Ženska prižge na grobu svetilnici luč, pelje potem
svojčega loveca od tujce do druge, in mu dopove, naj
obraze v tujem ležčih dobro ogleda. Lovec boja, in
ne kaj oblažoo mrtvih se mu znanik jeli, če se prav
ni mogel spomniti, kdaj in kje bi jih bil videl.

Ko je vse obraze detetaje ogledal, gili s sivo in
žensko radovedno dalje proti zavesanim vratam. Ko
do njih pridejo, zavine ženska, kakol sonca. Starce pa post-
elka čihos s palico na zaperte vrata, stene kraj z bestinom
svencan veček odpre. Dajal je s roki luč, in mižne lov-
cu, naj z njim gili brez tega strahu. Pelje ga skoz ožjo
in tamno pot, in ga pripelje v grobo in razsvitjevala
kjer je bilo z blavik s svet, in med njimi 4 mlade
ženske. Gleda kot smert so vsi, in nihče si ne upa s
mrtvaški tihoti giniti.

Strahno čudno je lovec pri sercu; mrtva pot ga po-
lje, ko vsem životu se vse, in vendar boja vodnika ter
korači dalje. Vodnik odpre rudeče vrata, in pelje čra-
jčega loveca skoz exosto lepni stičnih svet svojega spro-
la, čigar vrata je s roki luč razjela; tudi ene teh so lovec
gnaue. Samosto bi se rad sedil, kao soti ljudje. Gato
sklene vodnika prazati, temveč, ko ta je vsem in zadnje so-
bo na čelo poljubi.

"Prosim te, častiljivi starček - vše bovec vodniku - gascim te pri živem bogu, kterega tudi ti v tej globokini podzem-
 "ljiski dušici, posej mi, kdo so ti, ktere sem vidil, in če jim more kdo živčih se pomagati, kes se vidi, da se pomoči potrebujejo?"

"Si si vse pobiravce tega gladiu vidil - mu starce & komaj umecnim glasom vše - al povedati, kaj je ž njimi, tega jez se vsem, pa bod že se kdaj govil. Kaj pa pojdi, in spomni se mojih besed."

Pri teh besedah odpr starce vatica, prine bovec ven, in jih za njim zapel.

Govec & gosti tam ne se kam di sel. Kamor postla-
 ta, vse je moklo; mokle stene in plamota mu pričujajo, da je v globkem, podzemeljem drame. Gotovo mu dosti kuce, - si misli. Po dolgem tavanji priloge dos kamnitih stopnic. Jačne svet dihati. Plegam leze po nevarnih in na pol podvih in poljih stopnicah, in priloge čez dolgo časa & prostoro nisi kraj, ker si silo nič več tako tamno, in je tudi svet, svetlo svetno & svoje preveliko vseje & nezlasto, nebo zagledal.

Zmiraj je bolj svet. Des svet štata okoli, in kas se z nosom na debelo & xeo zadene. Dospeda se mu, da bi najbržeje v vodnjaku grajskem ležal, ki je za gladom št, in iz kterega so svet & koletem vintati in vlekli.

"K, kdaj dom pa ga na beli dan videl acil" - se vada. Sedil je, da tudi žena vedno le sem po vodo, in željno čaka. Pa živa duša ne pride. Si dni čaka, pa le vobu-
 ega ni. Kas bovec si bil gotovo lahote poginil, do bi ne bil po dolgem iskanji vsehaj dobil, kas je bilo za jeti. Tako potolaji glad.

Pri tej slabi jedi preživi 4 dni v vodnjaku, in že ga je zelo slabi, kes vobu-
 ega ni bilo. Pa očera četr tega dne sliši se dva pogovarjati, ki proti vodnjaku gresta. Spozna ju po glasu; žena in kat sta. Tako mu sprece veselja postakuje in jačne živgati. Bi se smotil; kes čta bila žena in kat, ki čta proti vodnjaku prikolakala. Kat je ženo tolajil, kaj se žaluje preveč pomožu, in najse & boji jo voljo ude. Pravna vse je se govil in se gale ženki prikupil, da ga je tudi imela kot moža. Bovec, & vodnjaku pogov-
 se in omek slišati, jame kes jezem in togten kleti in se pridestati na tihem, misleč: kakaj baba, kaj le ven prideni!

Ko bi bila žena vedila, da moč v vodnjaku čepi vobno volne in se pridusta, gotovo, si ne bila na vodnjak prišla. Reizsečno čepo je vob vintata katol

nikdar pred.

Stadani Gore srečno na beli dan pristope, in žena, viditi ga, se tako prestraši, da na vis glas zakriče in vretenos spusti. Nič enanj se ni deat prestrašil.

Ubogi Gore si bil spet v sodnjah padel, ko si se se bil delj za os kolese poprjel, se totu tako gol pognal in se letil.

Ko se žena spet zave, se totu, da je vedno žalovala in jokala. Misliki moj ji reče: „Saj ti verjamem.“

Udej je pové do zgradb. Misliki in misliki so, kaj bi to pomenilo, pa nič ne morejo rečati, in tudi ob- guba stercoda se ti ni spola. Ko pa gové bove pozneje, da voljufal ga si, ko mu je rekel, da je se posestnik tega gradu mu pokazal do sed- unjega.

Bez nekaj časa potem gre v grad Knezov, in mu gové natanko, kaj je vidil in slišal. Laga potem podobaravico pelje, kjer so asi predniki Knezovi v naravni belidosti namcalani viseli, in bove doj Dupla in osebe spozna, ktore je v pod- zemeljski jami vidil. Kneza s krdi to zagotvilo. Dal se je, misleč, da je to spomin in njegove smet pomeni. Ko seč let preteče in se mu ni nič zgradilo, pozabi do s krdi in živi se mnogo let deset in zad- voljin na svira. Nič ga si pristlo seč strah.

Sak je bil strah.

